

Vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025

lokakuu 2026

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Toimialojen ja lautakuntien vastineet arviointikertomukseen	4
2.2	Strategia ja tavoitteiden arviointi / Kaupunkiympäristö	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1 Johdanto

Kuntalain 121 §:n mukaan on tarkastuslautakunnan valmisteltava valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on tarkastuslautakunnan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä.

Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista arvioidaan kaupunginhallituksen antaman tilinpäätöksen, henkilöstöraportin, toimielinten pöytäkirjojen, kuultujen ja saatujen selvitysten, arviointikäyntien ja tehtyjen havaintojen pohjalta. Arviointityön tueksi on kuultu toimialojen, vastuualueiden ja liikelaitoksen virkamies- ja luottamusmiesjohtoa, asiantuntijoita sekä JHT-tilintarkastajaa.

Tarkastuslautakunta on esittänyt kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus pyytää toimialoilta vastaukset arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin sekä selvitykset toimenpiteistä, joihin kertomuksessa esitettyjen johtopäätösten ja havaintojen pohjalta on ryhdytty.

Kaupunginvaltuusto päätti 8.6.2026 kokouksessaan merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2025, ja kehotti kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin esitettyjen johtopäätösten ja havaintojen osalta, sekä velvoitti kaupunginhallituksen antamaan 31.10.2026 mennessä vastaukset kertomuksessa esitettyihin kysymyksiin sekä selvitykset toimenpiteistä, joihin toimialoilla ja vastuualueilla on ryhdytty kertomuksessa esitettyjen johtopäätösten ja havaintojen pohjalta.

2 Toimialojen ja lautakuntien vastineet arviointikertomukseen

Seuraavaksi esitellään toimialojen ja vastuualueiden vastineet ja toimenpiteet arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin, johtopäätöksiin ja havaintoihin pohjautuen.

Lautakunnat ovat käsitelleet arviointikertomuksen vastineitaan osiltaan seuraavissa kokouksissa:

Rakennus- ja ympäristölautakunta 02.09.2026, §86

2.2.Tavoitteiden toteutuminen toimialoitain

Sivu 13.

Millä tavoin varmistetaan, että valvonnan vajeaksi jäänyt toteuma ei muodostu pitkällä aikavälillä riskiksi kuntalaisten oikeusturvan ja ympäristönsuojelun kannalta?

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaa suoritetaan kulloinkin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Valvontaa priorisoidaan tärkeimpiin kohteisiin. Etusijalle valvon-
nassa nousee välitöntä ympäristöhaittaa aiheuttavat toiminnot.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa valvotaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia kohteita. Valvonnan toteumaa lupavelvollisissa kohteissa verrataan suunniteltuun. Toteuma vaihtelee vuosittain työtilanteiden mukaan. Vuosina 2025 ja 2026 on ollut poikkeuksellisen paljon maa-aines -ja ympäristölupahakemuksia, sekä laajoja ympäristövaikutusten arviointimenettelyjä, jotka omalta osaltaan ovat vaikuttaneet lupavelvollisten laitojen valvontaan. Henkilöiden vaihtuminen vie tilapäisesti resursseja. Ratkaisuna rekrytointien ennakointi mahdollisuuksien mukaan sekä ripeä toimeenpano, jotta resurssivaje jäisi mahdollisimman lyhyeksi.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisiin tehtäviin peilaten lupavelvollisten kohteiden valvonnan vajeaksi jäänyt toteuma ei muodosta riskiä pitkällä aikavälillä kuntalaisten

oikeusturvan ja ympäristönsuojelun kannalta, koska valvontaa priorisoidaan jo nykyisellään. Lupavelvollisten kohteiden valvonta on vain yksi osa ympäristönsuojelun työtehtäviä. Lupavelvollisissa kohteissa lupaehtojen noudattaminen on aina luvan haltijan vastuulla.

Miten henkilöstöresurssien riittävyys aiotaan turvata tilanteessa, jossa lautakunnan toimintaympäristö painottuu aiempaa enemmän teknisesti vaativiin ja laajavaikutteisiin ympäristöasioihin?

Vastine: Henkilöstöresurssien riittävyyttä pyritään turvaamaan tarvittaessa työtehtävien priorisoinnilla. Osallistuminen koulutuksiin tukee osaamista teknisesti vaativissa ympäristöasioissa. Pääosa lautakunnan toimintaympäristöstä keskittyy kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluviin lupa- ja valvontatehtäviin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) osavaiheissa ja Valtion ympäristönsuojeluviranomaisen lupaprosesseissa, lautakunta toimii lausunnon antajan roolissa, silloin kun katsoo tarpeelliseksi lausua edellä mainittuihin hankkeisiin Kokkolan alueella. Lautakunnan kehittämisen osalta jatkossa tiedotetaan lautakunnan jäseniä hankkeista ja kannustetaan heitä osallistumaan yleisötilaisuuksiin sekä kouluttautumaan.

Millä aikataululla rakennusjärjestyksen uudistaminen etenee ja miten varmistetaan, ettei se kuormita liiaksi muuta luvitus- ja valvontatyötä?

Vastine:

Rakennusjärjestyksestä on laadittu ehdotus, joka on käsitelty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 27.5.2026. Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti asettaa laaditun ehdotuksen nähtäville Rakentamislain 19 §:n mukaisesti. Rakennusjärjestyksen ehdotuksesta pyydetään lausunnot Rakentamislain mukaisesti. Ehdotus Kokkolan uudeksi rakennusjärjestykseksi on nähtävillä 3.8. – 9.9.2026 ja tuodaan lokakuussa rakennus- ja ympäristölautakunnan käsittelyyn. Rakennusvalvonnan tavoitteena on valmistella rakennusjärjestys valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2026 aikana. Rakennusjärjestyksen laadintaan on nimetty vastuuhenkilö, jolle ei ole nimetty muita rakennusvalvonnan kehittämishankkeita. Rakennusjärjestyksen laadintaan on osallistunut työpajojen, ohjausryhmän, ja mikrotiimien kautta luottamushenkilöitä, kaupunkiympäristön ja rakennusvalvonnan henkilöitä. Rakennusjärjestyksen laadinta on kuormittanut osaltaan rakennusvalvontaa, mutta sen laadinta on Rakentamislain myötä ollut pakollista.

Haasteena on edelleen rakennuslupaprosessien sujuvuus, mikä näkyy mm. yrityskyselyn tuloksista. Tämä on myös yksi kaupungin vetovoimatekijöistä. Minkälaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty lupaprosessien sujuvoittamiseksi?

Vastine:

Kuntalaisten palvelutyytyväisyyskyselyn 2025 osalta on kaupunginhallituksen päätöksessä 9.2.2026 § 44 todettu, että eniten parannusta palvelutyytyväisyydessä edellisen vuoden tuloksiin nähden oli joukkoliikennepalveluissa (+0,6) ja rakennusvalvonnassa (+0,3). Rakennusvalvonta on laatinut vuoden 2026 toimintasuunnitelman mukaisesti asiakastyytyväisyyskyselyn rakennusvalvonnassa vuosina 2024 ja 2025 sähköisen lupajärjestelmän kautta asiointeille henkilöille. Asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia on esitelty rakennus- ja ympäristölautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle toukokuussa. Asiakastyytyväisyyskyselyssä on noussut esille asioita, joita voidaan parantaa rakennusvalvonnassa. Kyselyn tuloksia pystyttiin vertaamaan muihin vastaavan kyselyn teettäneisiin rakennusvalvontoihin. Asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksissa yhtenä haasteena nähtiin vähäinen vastausprosentti (13 %). Vuoden 2027 osalta on rakennusvalvonnassa harkittu toteuttavaksi paremmin jatkuvaa asiakastyytyväisyyttä mittaava kysely, joka mittaisi paremmin asiakastyytyväisyyttä ja toisi korkeamman vastausprosentin.

Rakennusvalvonnassa on tehty jatkuvaa kehitystyötä pienten ja osin suurempien asioiden osalta. Vuoden 2025 alusta voimaan tullut Rakentamislaki on haastanut koko Suomen rakennusvalvonnat osin uusimaan tulkintoja ja toimintatapoja mm. lupakynnyksen osalta. Rakentamislain yhtenä tavoitteena on rakennusvalvontojen hallinnollisen taakan vähentäminen.

Rakentamislakiin tuli merkittäviä muutoksia ja lisäyksiä vuoden 2026 alusta mm. vähähiilisen rakentamisen, käsittelyaikatakuun ja lupahakemukselta edellytettävien liitteiden osalta. Rakentamislain omaksuminen on teettänyt vuosina 2025 ja 2026 ylimääräistä työtä, mutta lain omaksuminen tulee siirtämään rakennusvalvonnan työtä merkityksellisimpiin asioihin. Kaikilta osin Rakentamislaki ei sujuvoittanut asiakkaan näkökulmasta lupaprosesseja mm. pidentyneen oikaisuvaatimusajan ja Rakentamislain rinnalle laaditun lain suunnittelijoiden ja vastuhenkilöiden hyväksymisestä johtuen.

Vuoden 2026 alusta poistettiin käytöstä aikaisemmin pakollisena ollut ennakkokäsittely, joka koettiin osin epäselväksi luvanhakijoiden toimesta. Rakennusvalvonta on tarjonnut ja ohjannut merkityksellisempien hankkeiden osalta ennakkoneuvottelua, joka on koettu tuovan ennakoitavuutta rakentamislupahakemuksen käsittelyyn. Rakennusvalvonnassa on lisätty viestintää hakemuksen vastaanoton, käsittelyn ja lupapäätöksen antamisen osalta. Rakennusvalvonnassa on vuoden 2026 alusta panostettu hakemuksen vastaanottoon ja siihen liittyvään viestintään.

Rakennusvalvonnassa on koettu tarve yhtenäisille tulkinnoille rakennusvalvonnan sisäisesti ja myös valtakunnallisesti. Rakennusvalvonnassa on laadittu Rakentamislain lain myötä sisäisiä tulkintoja ja ohjeista mm. lupakynnyksen ja lupahakemukselta edellytettävien liitteiden osalta. Tulkintoihin on haettu yhtenäisyyttä muista rakennusvalvonnoista. Lupakynnykseen liittyvistä tulkinnoista osa ratkeaa uuden rakennusjärjestyksen myötä. Rakennusvalvonnan tahtona on liittyä mukaan valtakunnalliseen TopTen rakennusvalvontojen verkostoon. Esitys TopTen rakennusvalvonnaksi liittymiseksi on tarkoitus tuoda syksyllä rakennus- ja ympäristölautakunnan käsittelyyn. Yhtenäiset tulkinnat ovat koko toimintaketän etu ja tuovat ennakoitavuutta lupaprosessiin.

Sisäisten tulkintojen pohjalta on laadittu ohjeistusta rakennusvalvonnan verkkosivuille lupakynnyksen osalta. Ohjeistusta lupakynnyksen alittavien hankkeiden osalta tullaan päivittämään rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksen jälkeen. Lisäksi lupahakemukselta edellytettävien liitteiden osalta julkaistaan ohje rakennusvalvonnan verkkosivuilla.

Kokkolan kaupungilla käytössä oleva rakennusvalvonnan lupakäsittelyn ohjelmisto asettaa rajoitteita kehitystyölle ja häviää tällä hetkellä toiminnallisuudessaan kilpailijalle. Rakennusvalvonnalla on toive, että ohjelmisto kehittyy siihen tulevan päivityksen myötä paremmin asiakkaita, viranomaisia ja muita käyttäjiä palvelevaksi. Rakentamislaki toi lupakäsittelyyn mukaan tietomallit. Rakennusvalvonta on ottamassa kokeiluun tietomallien käsittelyä helpottamaan ohjelmiston, joka voi parhaimmillaan säästää aikaa lupahakemuksen käsittelyä olennaisten teknisen vaatimusten tarkastelun osalta.